

ÜLVİ BÜNYADZADƏ: HƏYAT VƏ YARADICILIĞINDAN CİZGİLƏR

(Əvvəli ötən sayımızda)

Dediyin mənada yaşamaq hər oğulun işi deyil, axı! İllah ki, dünyanın bir-birinə çırpılan vədəsində. Düşmən gülləni gözüne sıxdığı məqamda da, lap ölüm anında da. Onda bir şeirini də xatırlamamaq olmur:

Mən qorxmuram uzaq yola çıxmaqdan,

Bu yolun şaxtasından,

soyuğundan mən qorxmuram.

Mən qorxmuram uzaq yola çıxmaqdan,

Bu yolun acısından, ağrısından,

“Ölüm” adlı yuxusundan mən qorxmuram.

Bu şeirini 1989-cu ildə hərbi xidmətdə olduğun uzaq, soyuq Sibirdə yazmışan. Azərbaycan milli-azadlıq mübarizəsi tarixində bu duyğularınla, düşüncələrinlə, qətiyyətinlə, şəhid adınla öz yerin var, Ülvi! Özü də ən uca yerdə, ən ülvi nöqtədə!

1969-cu ildə göz açdığındə dədə-baba ocağın Göyçə mahalın, Kəsəmən kəndin erməni qavurlarının düşmən tapdağında qalanda dözmədin. Ürəyin qan ağladı. Qarabağda müharibə qılgıncımları közərəndə coşdun. Bir vaxtlar sovet ordusunun Əfqanıstan torpağına təcavüzünü, bizim o müharibəyə yollanan oğullarımızın nakam aqibətini gözlərin önünə gətirdin. Topxana meşəsinin ağacları doğrananda Əfqanıstan dağlarının əks-sədası qəlbinə doldu: bir poema yazdın, hər sətir üstə titrədin:

Yox, yox, ulu torpaq,

Sənin uğrunda

həmişə, hər yerdə mərd olacağıq.

Qərib bir ruhun səsi uzaq

Sibirdə hayına yetdi:

Aman, qardaş, doğrudurmu, deyirlər,

Gecə-gündüz qan tökülür yurdunda.

Qarabağın tarixini danırırlar,

Məscid uçur, dam sökülür yurdunda.

Beləcə, Vətən duyğulu, yurd sevgili misraların, şeirlərin çoxdur. Bu şeirlərini, eləcə də “Qansızlar” povestini, bir çox hekayələrini, tərcümələrini oxuyanda gözlərim önündə poladdan tökülmüş sərt baxışlı bir əsgərə dönürsən. Ciddiliyindən, sərtliyindən, qətiyyətidən, cəsarətindən min ilin tökmə kişilərinə bənzəyirsən.

Amma, sən demə, Ülvim mənim, sənin həm də çiçək qəlbin, şəhli sevgi hisslərin varmış. Gözəllərə biganə qalmayan qaynar baxışların varmış. Başına dönüm sənin, demə eşq girdabında çırpınan ürəyin varmış:

Bir qız gördüm od baxışlı,

Orta boylu, uzun saçlı.

Mənə baxıb güldü, qaçdı -

Belə gülüş görməmişdim.

Baxışı sənin qəlbinə titrədən o bəxtəvər qız indi neyinir, görəsən? Ömrünün köç karvanını qurmamış sevdiyin o gözələ yoxsa öz əlvidanı da demişdin?

Bu yerlərdən bahar çağı keçərdik,

Çiçəklidən sənə çiçək seçərdik.

Ovuc-ovuc bir çeşmə su içərdik,

Ağ suyunda üzən buza, əlvida.

Ülvim belə Ülvi idin. Çiçək zərifliyiylə tərپəşən şəhli misraların hər kəsin ürəyində yox yerdən sevgi hissləri oyadır. Bax, onda, Ülvim, elə bəxtəvər olursan:

Titrəyən dodağın şeir istəyir,

Baxıb təmənnəyə, ay həsəd çəkir.

Yanır ürəyində elə bir od ki,

Bu oda, atəşə yay həsəd çəkir.

Həyatı duyduğu andan sən demə, ölüm Ülvinin ömür qismətiylə yanaşı addımlayıb: fürsət gözləyib, fürsət axtarıb: ürəyi gur işıqlı, milli heysiyyatı, özəmətliliyi, vətənini anadan da əvvəl ana bilən Ülvini öz caynağına keçirmək üçün. Həmin qara

yanvar gecəsi özünü yetirdi. Amma Ülvi də sözünü deyib sonra göylərə uçub:

Anam da, övladlarım da

Məni qəmgin xatırlasın.

Qoy ən əziz dostlarımsa

Həmişəlik yadırgasın.

Bir ocağın ətrafında

Mənə ehsan paylasınlar.

Qoy lap məni “bəxtsiz” - deyə

Bənzətsinlər bir yazığa.

Ancaq gözlə, gəlməliyəm,

Bir ölümün acığına.

Bəli, gəldin - uca “şəhid” adınla, şeirlərinlə, hekayələrinlə, pyeslərinlə, poema və povestlə, tərcümələrinlə, məqalə və məktublarımla. Ağılar, bayatılar yazdın, qoşma yazdın, qəzəl yazdın, dodaqdəyməz, dördlüklər, səkkizliklər yazdın, tənqis yazdın:

Kirpiklərin məni aldı nişanə,

Ürəyimdə qaldı səndən nişanə,

Dedim: Ay qız, anam gəlsin nişanə

Gözlərini süzdün yana, dilbərim.

Dedim: Sənsən gözəlliyin ilk barı,

Qoyma sıxsın məni sevgi qubarı.

Ülvinin qəbrinə qoyarsan barı,

Bir bənövşə, sən, ey sona dilbərim.

Səndən ayrılmaq olmur, Ülvi, səndən doymaq olmur. Nə yaxşı sən dünyamızda olmusan, indi də varsan, sabah da olacaqsan. İnan, sən buna, Ülvi. Çünki gələcək nəsil səni oxuyur, səndən örnək götürür. Kök sənə, budağın sabahkı nəsil. Sən Azərbaycan azadlığı uğrunda ömrünü, torpağını qızıl qanınla boyadın. Qızıl qanınla boyadın ki, gələcək nəsil azadlıq xoşbəxtliyini yaşasın. Bax, heç olmasa o xoşbəxtlikləri üçün səni anacaqlar, səni sevecəklər Ülvim.

Almaz Binnətova,

Ülvi Bünyadzadənin bibisi